

Cuprins

Capitolul I. În loc de introducere	7
Capitolul II. Caleidoscop istorico-juridic pe problematica hermafroditismului	21
Capitolul III. Cadrul legislativ național.....	34
Capitolul IV. Jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului	47
Capitolul V. Jurisprudența națională.....	91
Capitolul VI. Incursiuni legislative comparative și propuneri <i>de lege ferenda</i>	113
Capitolul VII. Câteva considerații de ordin practic și procedural în formularea și conducerea cauzelor privind schimbarea de sex în actele de stare civilă.....	152

Bogdan IONESCU

**SCHIMBAREA DE SEX ÎN ACTELE
DE STARE CIVILĂ**

Universul Juridic

București

-2024-

CAPITOLUL I

ÎN LOC DE INTRODUCERE

Introducerile la lucrările de specialitate încearcă, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, să prezinte/explice geneza și justificarea (utilitatea, dacă doriți) a respectivei scriituri. Dacă ne-am rezuma la o astfel de introducere, să o numim „clasică”, ar fi suficient să afirmăm că o lucrare ca cea de față era necesară în contextul unei penurii monografice (chiar totale) în literatura de specialitate națională. De asemenea, subiectul aici tratat este unul foarte delicat, deosebit de sensibil, de important, atât la nivel individual, cât și social, iar deloc întâmplător, un subiect frecvent vehiculat pe „agenda” zilei.

Cu toate acestea, așa cum se întâmplă mai în toate domeniile, se discută și se exprimă opinii în absența unui fond solid de cunoștințe/informații și/sau în lipsa unei înțelegeri cu adevărat corecte a fenomenului transgender, a transsexualismului.

De aceea, în locul unei introduceri curente/comune, ne-am propus în prezentele rânduri incipiente/capitol introductiv să oferim un anumit cadru ideatic, care să reprezinte temelia trainică, fundația solidă a înțelegerii fenomenului aflat în discuție.

Astfel, următoarea legendă poate reprezenta un foarte bun punct de pornire în demersul nostru. Iată mai departe „nucleul dur” al acestui mit (micile variații factuale și stilistice întâlnite de la autor la autor neavând relevanță aici).

Așadar, se spune că zeița Afrodita a avut un fiu împreună cu zeul Hermes, pe Hermaphroditus. Crescând, acesta a devenit un tânăr de o neasemuită frumusețe și un foarte priceput vânător. În pădurea în care vâna frecvent a fost observat de către nimfa Salmacis, care s-a îndrăgostit nebunește de el. Nenumăratele ei avansuri au fost refuzate de către Hermaphroditus, dar nimfa nu a disperat. Într-o zi, cunoscând fântâna (lacul, în alte variante ale mitului) în care eroul nostru se scâldea adesea, i-a pregătit o ambuscadă. A așteptat ca Hermaphroditus să intre în apă, după care brusc, pe neașteptate, a sărit lângă el. Apoi l-a cuprins într-o

strânsoare ca de șarpe, căutând să se împreuneze cu el. Hermaphroditus a dat să o respingă, iar atunci Salmacis s-a rugat zeilor ca să fie unite pentru totdeauna corpurile lor, să devină unu. Ruga i-a fost auzită și împlinită, astfel încât cei doi se contopiră într-un singur trup. Nu mai erau nimfa Salmacis și tânărul Hermaphroditus, ci o singură făptură, având ambele sexe, un bărbat și o femeie coexistând într-o singură formă intersexuală (androgenul, asexuatul, hermafroditul).

În unele variante, legenda este continuată prin punctarea că noua făptură s-a rugat, pentru confortul său, să mai existe și alte făpturi aidoma ei, rugă care a fost îndeplinită. De atunci, s-a spus că oricine se spală în fântâna/lacul numit(ă) Salmacis, din ținutul Caria, devine hermafrodit, adică o persoană având ambele sexe.

În esență, toate legendele, miturile și basmele lumii nu fac altceva decât să personifice forțele naturii și/sau să încerce să explice/interpreteze (alegoric) anumite fenomene/situații mai deosebite. Wilhelm Grimm scria că elementul comun al tuturor basmelor (și basmele nu sunt, oare, ruinele miturilor?) este „rămășița unei credințe care urcă până în timpuri străvechi și care exprimă lucruri suprasensibile într-o concepție imaginativă”.

Geniul grec, neîntrecut în acest domeniu, ne oferă aici o ingenioasă și artistică origine (naștere, dacă doriți) a persoanei hermafrodite. De vreme ce, bunăoară, identificarea cromozomilor (termen provenit, deloc întâmplător, din limba greacă: „*chromo*” = culoare și „*soma*” = corp) sub microscop s-a făcut abia în secolul al XIX-lea *anno Domini*, atunci poate că n-ar trebui să luăm cu nimic în derâdere cadrul ideatic din milenara legendă mai sus istorisită, din cauza „neconcordanței” sale cu descoperirile științifice moderne.

De altfel, lecturată într-o cheie corectă, legenda ne învață că hermafroditul a (co)existat, din vremuri imemorabile, alături de ceea ce numim și identificăm ca femeie și, respectiv, bărbat. Într-adevăr, persoanele intersex se nasc cu caracteristici sexuale care nu pot să fie categorisite în mod strict ca feminine sau masculine (ori care aparțin ambelor categorii și sunt prezente în varii grade). Se estimează (în zilele noastre) că persoanele

intersex reprezintă undeva la 1,7% din populația lumii (adică aproximativ o sută treizeci și cinci de milioane de atari persoane).

Continuând, Hermaphroditus nu a dorit să devină androgin, chiar s-a luptat pentru corpul și identitatea sa, dar în final a fost înfrânt de niște forțe superioare, pe care, singur, era totalmente neputincios a le controla și stăpâni. Ceea ce i s-a întâmplat eroului nostru, împotriva voinței sale, în mod arbitrar, pentru rațiuni și cauze socotite nelegitime, poate să fie considerat (și) un blestem. De aceea, strigătul de ajutor al unor astfel de persoane nu trebuie să fie ignorat, iar cel ce va oferi ajutorul solicitat putem spune (oricât de filosofic sau poetic ar suna) că va rupe un blestem milenar, descontopind și readucând astfel cele două trupuri la starea lor inițială.

Este absolut inacceptabil ca (inclusiv) în zilele noastre să continuăm a stigmatiza astfel de persoane. **Hermafroditul (termen socotit în zilele noastre drept impropriu, fiind înlocuit cu sintagma „persoană intersex”) este tot o ființă umană, nici mai prejos și nici superioară altora**, chiar dacă prezintă anumite disfuncționalități hormonale și/sau la nivelul cromozomilor sexuali. Utilizarea mai departe, în această lucrare inclusiv, a termenului „hermafrodit” nu are și nu urmărește absolut nicio conotație negativă.

Genetica moleculară (care cunoaște astăzi o extraordinară dezvoltare), endocrinologia, sexologia ne oferă datele/informațiile suficient de lămuritoare din punct de vedere tehnic/științific pe această problematică. Dreptul trebuie să se adapteze și updateze la toate aceste descoperiri (pentru a ține pasul cu evoluția societății și a nu cădea în desuetudine). Prezentăm, în continuare, un excelent exemplu pentru a ne face mai bine înțelegeți. **Cour du Québec, în hotărârea din 27 aprilie 2012** pronunțată în cauza purtând referința „Adopție – 12104”, a statuat astfel: „Copilul a fost diagnosticat ca hermafrodit autentic (*hermaphrodite vrai*) atât de către un pediatru din țara sa de origine, cât și de către doctorul Marc H. Lebel, pediatru la Spitalul (...). Pe de altă parte, examenul cromozomilor copilului (cariotip) arată că copilul este purtător de cromozomi XX, rezultat care